

БОРИС АПРИЛОВ

ЕЗЕРО ЗА ПРЕЛЕТНИТЕ ПТИЦИ

Предразположението към този автобус се пораждаше не само от факта, че води към аерогарата, е не само от спретнатия му вид, но и от двойната цена на билетите. Освен това тогава се качвахме от площад Народно събрание, а не от някаква периферна спирка с кошници и бохчи. Автобусът и сега преминава пред един от най-хубавите сектори на София, известно време се движи край Парка на свободата; изобщо пътуването до аерогарата, ако не бързате за самолет, е приятно занимание, убедих се в един прохладен следобед, когато се разви и безметежното събитие на този разказ.

Независимо от прохладния ден обаче в автобуса си беше задушно, просто не случих на нещо по-празно, бях се натикал в самолетното оживление. Висях с една ръка на лоста, но се чувствавах превъзходно пред затормозените от багажите си пътници. Тогава именно си спомних онази подробност, която илюстрира великолепно човешката глупост и изостаналост, но не му е времето да ви я разкрия тук, а по-нататък, щом влезем в ресторанта. Две подранили за сезона полякинчета се навеждаха да поглеждат през стъклата и лекомислено разкриваха белите си още неосквернени от лъчите задници, които сигурно носят радост не само в автобуса, но навсякъде, където минат. Огромните им шапки за сянка към куфарите подсказваха на току-що излезлите от зимата софиянци, че някъде вече се е започнало и че трябва да се бърза, защото лятото клони да си отива още от първите си дни.

Друго интересно по пътя не се случи, автобусът спря и започнахме да слизаме. Някои бързаха към вътрешните, а други към външните линии. Лично аз не бързах за никъде и ще видите защо, нека му дойде времето. Без да знам по какви причини, тръгнах към ресторанта. Там нямаше хора, беше приятно като всеки ресторант с бели покривки и бяла, подшита с тънкото звънтене на сребърни прибори тишина. Естествено тук тишината липсваше, чуваше се яростното бучене на самолетен мотор, което ми припомни въпросната подробност, илюстрираща неповторимата човешка глупост – съобщението в радиорекламите, дадено от управата на същия този ресторант: “Граждани, посетете ресторанта на аерогарата. Тук, сред уютна обстановка и шума на пристигащите и отлитащите самолети, ще прекарате приятни, незабравими часове.” Този изблик на народния гений ни връща неочаквано в древността, говори за силна нервна система и обещава дългоденствие на тоя, който е измислил съобщението.

За съжаление нямаше какво да правя в безлюдния ресторант – все още не бях гладен и най-важното комплексът на летището ме мамеше, зовеше ме приятната му бърбурост от цветове и движения. Безспорно летищата са в състояние да породят някои мисли, ако не за смърт, поне за далечни страни. Освен това тук някой ще те запита на английски къде е пощенското гише или пък кафето и ако знаеш, ще отговориш; можеш да седнеш в някое кресло, да наблюдаваш как хората заминават.

Възприемах всичко мимоходом, тъй като внимавах, отварях очите си на четири, ще видите защо, обещал съм и ще ви го кажа, когато му дойде времето... Хоп, двете полякинчета; изглежда, засега тук те са сензацията, но ще заминат, ще дойдат нови, после други, ще изтекат години и през този салон ще профучават хиляди момичета, още по-голи, а може би съвсем голи, нещо, което може би и тогава ще продължава да прави впечатление, тъй като сексуалната революция може би е вечна като останалите неща и все ще се прави, докато човек най-после не вземе да стопли равномерно климата на цялото земно кълбо, че всичко да се съблече докрай. Само там е спасението, а не в никакви частични разсъбличания, които само объркват мъжете.

Два огромни вентилатора се въртят под тавана на Големия бюфет, цялата му стъклена стена е заета от стъклопис, през разноцветната рисунка се процежда

разноцветна светлина, тя озарява странно лицата на бюфетчиите, отнема част от присъщата им официалност. Бюфетчийката е диво красива и явно губи от липсата на нормална дневна светлина. В този аквариум, под въртящите се пропелери са се приютили двайсетина пътници, ближат сладолед, пият кока-кола или кафе, някои закусват със сандвичи, над белите неръждаеми ламарини и бутилки с нектари, през апаратите за кафе и какви ли не други фаеми и през силното лице на бюфетчийката се открива част от другия бюфет, който обслужва преминалите през митническия преглед пасажери. Те са вече отвъд, изчакват минутите до отлитането.

Открих свободен стол на удобно място, седнах при майка с две тихи деца, по-удобно място от туй – здраве, можех да виждам всичко и тъй като сервитьорът в момента беше до мен, поръчах му кафе. Бях само на метър от познатата ми все още небоядисана коса, все още по младежки тъмна, белите коси във влакна все още се чувствуват като самотници. Тесните приведени раменца откъм гърба!... Не можех да ги сбъркам с други на света.

Седеше до стената, на масичка за двама, в ъгъла, любимите ѝ места бяха все някъде по ъглите, в тишината, в полумрака – като любимите места на паяците. Столът срещу нея едва ли щеше да остане свободен, нямаше начин, пристигаха нови посетители.

Този, който се приближи, поиска разрешение, тя кимна, той остави куфара си до масичката и седна. Нещо твърде интересно за нея. Представих си как започва да го проучва. Той да се убие, няма да разбере, че го проучват и никога няма да узнае, че е бил разследван от най-наблюдателния човек на света. Млад човек с меланхолен поглед зад очила, средно на ръст, гъвкаво тяло, облечено наистина без претенции за елегантност, напреднала плешивост на темето. Поръча си кафе и кока-кола, коката изпи на три глътки и сякаш забрави, че му е сервирано кафе. Четиримата араби, оформящи тъмна розетка около масичката, скучаеха. Лицето на единия от тях лъщеше особено силно, потеше се и отразяваше по крайно интересен начин стъклописа. Докато тримата вече не се интересуваха от нея, той продължаваше да я оглежда, сякаш си бе наумил нещо, изглежда, че тя го интересуваше като секс. Какво да прави човекът, наблизо нямаше друга самотна жена, а арабите по тези въпроси не обичат да се минават. Потното лице, за което стана дума, я виждаше почти фронтално – отлична позиция за такъв род контактуване.

Младежът с меланхолен поглед под очилата каза нещо, което подочух, той запита дали не е попречил и се извини, този път особено настойчиво, задето е седнал на свободния стол, но какво да прави, други места няма.

Шела отвърна стеснително на английски, че всъщност туй е най-доброто стечение на обстоятелствата, тъй като обичала да седи сама.

Но мислите ли, че и сега сте сама, забеляза младежът. (Впрочем не знам вече дали един човек на трийсет може все още да бъде наричан младеж.)

Шела отвърна, че когато човек е с непознат, може да мине за сам.

Младежът измъкна някаква карта от чантата си и я разгърна. Посочи нещо, мисля, че посочи българското крайбрежие, така ми се стори.

Нито чух какво запита той, нито чух какво отвърна Шела, само видях как нейният не толкова свеж показалец посочи нещо.

Младежът сдипли картата и си я прибра, след туй надигна кафето.

Арабинът с потното лице бе страшно заинтригуван от обстоятелството, че обектът приема разговори с непознати, и сякаш се приготви за офанзива, но в същия момент, като по даден знак, една от масите се опразни и бе заета от три пъстри момичета.

Розетката на арабите се извърна изцяло нататък.

Децата от моята маса се разприказваха, искаха да ядат сладолед, майката се съгласи, обеща им и зачака сервитьора. Но децата вече шумяха, пречеха ми да слушам разговора между Шела и нейния партньор по маса.

Мога да кажа само, че двамата разговаряха добре, представих си колко много се е изумил в себе си младежът от внезапната бързивост на самотната дама.

Вие се оказахте кречетало, би рекъл той, но трябва да ви призная, че бърбете добре.

Ами като се навирате на масата ми и ме питате, ще бърбя, разбира се, обичам да разговарям с непознати.

Представих си и другото – как Шела прилага любимия си маниер да слисва самонадеяните чужденци: назове някоя тяхна личност, па изтърси купчина факти за нея, каквито събеседниците ѝ дори не са сънвали.

Успях да чуя само едно: младежът заяви, че на този свят най-вече мрази абривиатурите, а Шела не се съгласи, и излъга, разбира се.

Младежът погледна часовника си, сбогува се със съжаление и напусна заведението.

Шела също погледна часовника си, повика келнера и плати. Мина край мен, но не ме забеляза.

Тръгнах след нея.

Изведе ме в чакалнята с големите полирани пейки, имаше много празни места, тя седна и с това ме изуми. Не ми се седеше повече тук, вече ненавиждам местата, от които се заминава – и гарите, и пристанищата мразя, там е пълно с егоисти.

Приближих се зад гърба ѝ:

– Докога смяташ да стърчиш на това противно място?

Шела отвърна, без да се извъръща.

– Ще посрещна парижкия самолет.

– И после?

– Ще се кача да вечерям.

– А после?

– Ще слеза да пия още едно кафе.

– А после?

– Има един чартърен, от Копенхаген, тъкмо ще стане дванайсет, ще взема някой от последните автобуси за дома.

Обърна се към мен, лицето ѝ буквално сияеше.

– Следя те – признах си аз.

– Вече са ти казали.

– Да.

– И това трябваше да стане някой ден.

– Няколко души!

– Мнозина са ме виждали, а си нямаш представа как се крия от познатите.

– Напротив, представям си.

– Изненада ме приятно.

– И киснеш винаги тук?

– Кажу, какво друго да правя?

– Изпортиха те, че идваш дори от сутринта.

– Когато те няма, прекарвам по цели дни тук... Виж, пътниците са най-интересни на митническото гише, виж изражения! Поле се чудят... А то си личи по лицата. Онази е много смутена, това означава, че носи дреболии. Горката, не знае какво носят другите... Този митничар не ти ли е познат?

– Мисля, че го знам отнякъде.

- Тук е като езеро за прелетните птици.
- Ами!
- И никой не идва с постоянната си маска.
- Отдавна ли идваш?
- Да.
- Откога?
- Втора година.
- Две години!

Шела е гримирана приятно, леко – особено очите.

- Понякога не идвам по цели месеци, а понякога – всеки ден.
- Учудваш ме. Не прави ли впечатление?
- Прави, разбира се.
- Какво ли си мислят познатите!
- Все лоши неща.
- А хората, които работят тук?
- А, персоналът е направо гръмнат, сигурно ме взимат за особено ченге.
- Добре, но какво правиш с познатите?
- Крия се... Не ме интересува кой ти е съобщил.
- Едва днес реших да те проследя.
- Да се качим в ресторанта, искаш ли? – Без да ща, погледнах часовника. – Пак досадата от мен. Пак ли ще ме оставиш?
- Глупости! – побързах да кажа аз. – Просто исках да знам дали вече...
- Да се вечеря може винаги.

Имаше малко хора, оркестърът не беше още пристигнал, в края на краищата ресторантът не правеше впечатление на неприятно място, макар че в клуба на журналистите...

- Там е по-шумно – рече Шела. – Тук крещат само моторите и оркестърът.
- Тази жена винаги е знаела какво мога да предложа.

Седнахме на дълга маса, захвемме крайните места, до прозореца.

- Чудят се – усмихна се Шела, – сега са заети с това, да се чудят.
- Задето си с мъж ли?
- И ще го коментират, но никой няма да ти го каже. Онова момче ще ми подхвърли нещо утре, много плещи и ми говори на ти, за него аз съм просто изкуфяла бабичка.

- Нищо.
- Не ти стана приятно.
- Хайде.

– За теб е лесно – Шела взе картата с менюто и я разтвори, – отидеш на работа, бавиш се колкото си щещ и после където ти скимне другаде... Летището ми предлага много неща, преди всичко – тук липсва ежедневието. Знаеш ли какво представлява едно летище?

- Ненавиждам летищата.
- Много неща заедно.
- Езеро за прелетните птици – усмихнах се аз.

Погледът на Шела овлажняваше, помръднах ръка, за малко да я поставя върху нейната, но се сетих, че ще стана жалък в очите ѝ. Боже, колко много е остаряла! Кажете, какво да ги правим тия стари хора? Особено непримиримите, които тръгват по летищата...

– Шела, не те ли е срам? – Наблюдавах сълзите ѝ. – Как търпиш другите да летят, а ти само да съзерцаваш?

– Те не знаят да летят! – Шела избърса сълзите си. – Аз летя по-добре от тях.
Наведох глава, на свой ред тя също разбра, че съм застрашен от просълзяване,
тя знае всичко за мен, опознала ме е някак си за тия трийсет години.